

حکمت

تفسیر ادبی عرفانی قرآن مجید
خواجه عبدالله انصاری

الهی تو آنی که نور تجلی بردل های دوستان تابان کردی و چشمه های مهر در سرهای ایشان روان کردی... ای نور دیده آشنایان و سوز دل دوستان و سرور جان نزدیکان، همه تو بودی و تویی، تونه دوری تا جویند، نه غایبی تا برسند.

شناخت ریشه های يك فرهنگ نفرت پراكن چگونه به والدین كمك می کند؟

ترك تالارهای تنفر

افراد در شرایط عادی به رفتارهای خشونت آمیز و نفرت پراكن تمایلی ندارند و این اصلی است كه باید در نظر گرفته شود. رفتارهای نفرت پراكن نسبت به يك شخص یا تفكر ریشه های متفاوتی دارد، از میل به هیجان و پذیرفته شدن در يك گروه تا حسادت. درك این علت می تواند به ما كمك كند در جهت رفع این رفتار گام برداریم. در نوجوانان و جوانان تصمیم برای انجام این عمل نیز می تواند دلایل متنوعی را شامل شود مثل میل به دیده شدن از سمت جامعه یا ابراز مدلی از خشم نسبت به خانواده و جامعه. درك چرای رفتار و مسیری كه نوجوان طی کرده تا به این نتیجه برسد كه چنین رفتاری بروز دهد، اولین و مهم ترین گام برای شناخت و بعد درمان این رفتار است. حتی ممكن است این رفتار مقطعی باشد و صرفاً نوجوان و جوان در پی تجربه باشد، پس نیاز است واكنش والدین با علت این رفتار تنظیم شود و پیش از درك علت آن واكنشی شدید بروز داده نشود.

زهر صالحی نیا

كارشناس سواد

رسانه

قسمت سی و چهارم

محیط خصمانه

ماهیت شبکه های آنلاین كه باعث می شود افراد همواره با يكديگر در ارتباط برخط باشند و در جریان اتفاقات و شرایط روز قرار گیرند سبب می شود رفتارهای نفرت پراكن تا سخنان نفرت انگیز (چه با شوخی و چه جدی) قابل قبول تر و همه گیرتر به نظر برسند. در يك فضای آنلاین به تدریج با هر كسی كه هدف این رفتارهای خصمانه قرار گیرد، خصمانه تر برخورد می شود و گویا هدف محكوم به تحمل رفتارهای نفرت پراكن است، چراكه در سطح فضای مجازی این رفتار دچار همه گیری شده و افراد پذیرفته اند با این هدف كه ممكن است يك شخص یا گروه باشد، باید رفتار خصمانه ای در پیش گیرند.

از سری رفتارهای نفرت پراكن و خصمانه می توان به ارسال جوك های ناجوانمردانه درباره يك خبر، تراژدی یا جنجال خبری در جامعه نام برد یا مثلاً دروغ گفتن یا مطرح كردن روایت های گمراه كننده نسبت به يك مساله و به تمسخر گرفتن افراد درگیر در آن اشاره كرد. رفتار دیگری كه باید به آن اشاره كرد، تحقیر افرادی است كه نسبت به يك مساله مهم، رویكردی جدی در پیش دارند. رفتار افراد یا گروه های نفرت پراكن با این اشخاص به نوعی برتری جویی و تحقیر دغدغه گروه هدف است.

تأثیر تندروی در نوجوانان

در نوجوانی افراد به دنبال هویت خود هستند و در میان دوستان یا پیام های رسانه ها در پی شناخت و ساخت هویت شان هستند. هویت جویی يك بخش طبیعی از دوره نوجوانی است، پس دور از ذهن نیست كه نوجوانان هر دوره ای مانند گروه یا تفكری رفتار کرده و حتی ظاهر خود را نیز تغییر دهند. در واقع این تغییرات در جهت امتحان شرایط است و این كه به كدام تفكر و نگاه و گروه نزدیک تر هستند. برای جذب شدن به گروه های نفرت پراكنی آنلاین هم، شرایطی وجود دارد. افراد به سادگی به سمت چنین رفتاری تمایل پیدا نمی كنند. در شماره های گذشته به بررسی مراحل پرداختیم كه يك فرد طی می كند تا به رفتاری خشونت آمیز یا تهدیدآمیز دست بزند. تفكر افراطی و تندروی در رفتار و نگاه یکی از مراحل پیش از دست زدن به خشونت آنلاین و خشونت مطرح شده است.

گاهی در جامعه ای یا در خانواده ای، هنجار یا قواعدی برای افراد وجود ندارد یا افراد به این قواعد و هنجارها پایبند نیستند. در این شرایط از هم گسیخته كه معیاری برای سنجش رفتار وجود ندارد، هویت افراد به خصوص در سنین نوجوانی و جوانی دچار مشکلات عمده ای می شود. افراد مرزهای اخلاقی و رفتاری را كم می كنند و در نتیجه عجیب نیست نوجوان و جوان هر روز مدل خاصی از پوشش یا لحن صحبت یا رفتار را در پیش بگیرد.

در مواجهه با این تغییرات پرتكرار و دوره ای، پیش از آن كه از نوجوان و جوان بابت شرایطی كه دارد بازخواست كنید یا سؤالی داشته باشید، بهتر است محیط اطراف او را بررسی كنید. آیا كدهای رفتاری درستی یا مرزبندی اخلاقی صحیح به نوجوان و جوان مخابره می شود یا او در میان انبوهی از پیام های متنوع با معیارهای متنوع سرگردان است؟

اشكال نفرت پراكنی آنلاین

وبسایت های مخفی و حتی آشكار برای ابراز نظر، عقاید، تصاویر و ویدئوهای مرتبط با شخص یا گروه هدف استفاده می شود. تالارهای گفت وگو یا سایت های خبری و بلاگ ها هم شامل این دسته بندی می شوند كه به صورت تکی یا گروهی نفرت پراكنی می كنند. ممكن است نوجوان شما در ابتدا خواننده سایت یا بلاگی باشد و كم كم به عضویت در آن گروه علاقه مند شود و نظر آنها را بپذیرد. تالارهای گفت وگو بهترین مكان برای تبادل نظر و شكل گیری رفتارهای جمعی نفرت پراكن است. افراد در كنار هم به موضوعی می پردازند و درباره آن گفت وگو می كنند. ممكن است ابتدا این گفت وگو و تبادل نظر ساده حول يك مساله باشد اما كم كم به سمت رفتاری خشونت آمیز پیش برود. ابراز علاقه برای شنیدن و پذیرا بودن تعریف ها و تجربیاتی كه نوجوان در غیاب والدین در فضای مجازی به دست می آورد، نخستین گام برای همراهی با او در مسیر مراقبت در مقابل نفرت پراكنی است.

هیچ فردی ابتدا با نیت انجام عملی خشونت آمیز یا ابرازهای تنفرآمیز نسبت به فرد یا تفكری وارد فضای مجازی نمی شود، بلكه در مسیر گفت وگو و تغییر عقاید و حتی ایجاد هیجانات به این رفتار تمایل پیدا می كند. مراقبت از نوجوانان و جوانان در این مسیر به معنی فیلتر و محدود كردن آنها به صورت آشكار نیست، چراكه در هر حال آنها با این مساله همه گیر مواجه خواهند شد. مراقبت در این مسیر به معنی در نظر گرفتن نظر و همراهی آنها برای پیدا كردن ارزش های اصیل و هویت واقعی خود است.

فرهنگ نفرت

با توجه به ماهیت فضای مجازی، نوجوانان نیاز ندارند دنبال محتوای نفرت پراكن بگردند. حتی اگر مراقبتی هم انجام شود به دلیل گستردگی فضا و محتوا آنها با محتوایی هرچند كم رنگ از نفرت پراكنی مواجه خواهند شد. در فضای مجازی فرهنگ نفرتی درباره موضوعاتی مانند زن ستیزی، نژادپرستی و... درجات متفاوتی در جریان است. ممكن است نوجوان و جوان شما جزئی از این فرهنگ نباشد و فقط نظاره گر یا شنونده این نفرت پراكنی باشد اما نتواند و حتی تمایلی به ابراز نظر، عقیده و مخالفت خود نیز نداشته باشد. در این بین ممكن است نوجوان و جوان نتواند ارزش های خود را مستقل از ارزش های گروهی یا جمعی كه به آن تعلق یا نزدیکی دارد، تمییز دهد و هویت مستقلی برای خود قائل شود. در نتیجه نمی تواند واكنش درستی در مقابل نفرت پراكنی بروز دهد، حتی اگر خود عامل نفرت پراكنی نباشد.